

Handläggare
Oscar Stålnacke
08-508 26 167**Till**
Trafiknämnden
2018-06-14

Utredning gällande påverkansbaserad avgift Skrivelse från trafiknämnden till Näringsdepartementet.

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden uppdrar åt ordföranden att underteckna och till Näringsdepartementet översända skrivelse som bifogas detta tjänsteutlåtande, bilaga 1, angående förslag att möjliggöra för kommuner att ta ut påverkansbaserad avgift vid trafikstörande aktiviteter.

Jonas Eliasson
FörvaltningschefFredrik Alfredsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Trafikkontoret medverkar i Näringsdepartementets samverkansgrupp *Nästa generations resor och transporter*. Som en del i detta har en gemensam insats samordnats med deltagande av Göteborgs Stad, Örebro kommun och Lunds kommun. Insatsen heter *Innovativa lösningar för drift och underhåll*.

En fråga inom ramen för detta arbete är hur trafikstörande aktiviteter i stadsmiljö kan hanteras för att minska den negativa påverkan på framkomligheten. Det finns en rad olika trafikstörande aktiviteter, som till exempel ledningsunderhåll, ombyggnader och beläggningsarbeten. En del av dessa aktiviteter genomförs av kommunerna själva, men en stor del av aktiviteterna genomförs av privata aktörer som exempelvis ledningsdragande bolag och fastighetsägare.

Ett sätt att öka incitamenten att orsaka så små och kortvariga störningar som möjligt vore att arbeta med påverkansbaserade

Trafikkontoret
TillståndFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 167
Växel 08-508 27 200
oscar.stalnacke@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

avgifter. Detta är dock inte möjligt idag. Mot bakgrund av detta föreslår kontoret att trafiknämnden tillskriver näringsdepartementet och föreslår att regeringen tillsätter en utredning om en lagändring som möjliggör för kommuner att ta ut påverkansbaserad avgift vid trafikstörande aktiviteter.

Bakgrund

Regeringen pekar genom så kallade samverkansprogram ut fem svenska styrkeområden där regeringen tillsammans med partners investerar i framtiden. Det handlar om nya sätt att resa, bo, göra affärer, leva, kommunicera och tillvarata och bevara jordens resurser och ekosystem. Genom samverkan mellan offentliga aktörer, näringsliv och akademi ska man hitta nya, innovativa lösningar som stärker konkurrenskraften, bidrar till en hållbar utveckling och skapar fler jobb.

Ett av dessa fem samverkansprogram är *Nästa generations resor och transporter* där trafikkontoret deltar. Näringsdepartementet är ansvarigt för programmet, som har som målsättning att samla berörda samhällsaktörer för att gemensamt skapa innovativa lösningar och driva utvecklingen framåt mot ett mer digitaliserat och hållbart transportsystem. Samverkansprogrammet knyter an till samverkansprogrammet Smarta städer, Exportstrategin och det pågående arbetet med Framtidens logistik som utgör starten på regeringens arbete med en strategi inom gods- och logistikområdet.

Inom samverkansgruppen har en gemensam insats samordnats av trafikkontoret med deltagande av Göteborgs stad, Örebro kommun och Lunds kommun. Insatsen heter *Innovativa lösningar för drift och underhåll*. Nedanstående förslag är ett konkret resultat av det ena av två fokusområden inom insatsen, och benämns *Incitament vid trafikstörande aktiviteter*. En trafikstörande aktivitet kan handla om sådant som grävarbete i gatan i syfte att komma åt att underhålla en ledning, men det kan även vara andra typer av byggnads- eller konstruktionsarbeten som medför att trafiken hindras genom att gåendes, cyklars, bussars eller bilars framkomlighet försämras. Det andra fokusområdet, *Driva samverkan för samordning*, är under arbete. Syftet med detta är att utveckla formerna för samverkan och samordning mellan olika aktörer som ansvarar för trafikstörande aktiviteter. Detta genom att identifiera verktyg och metoder för att möjliggöra samverkan, testa och utvärdera dessa samt undersöka möjligheter till incitament. Arbetet kretsar primärt kring att identifiera brister i samordning mellan olika projekt som påverkar

stadsmiljön i samma geografiska område och där samordning inte uppstår spontant, utan positiva eller negativa incitament krävs.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Det är trafikkontorets uppfattning att såväl inom Stockholms stad som i andra kommuner finns en strävan att samverka med andra berörda aktörer för att koordinera trafikstörande aktiviteter så att störningarna minimeras. Denna typ av samordning aktörer emellan är dock till största del fortfarande frivillig och kommunerna har mycket små möjligheter att tvinga fram samordning.

Än mer betydelsefullt är att det inte finns några incitament för utomstående aktörer att minska den totala trafikstörningen genom att t ex minimera arbetets utbredning i tid och rum . Privata aktörer och bolag har i praktiken få skäl att ta hänsyn till andra samhällskostnader än sina egna genomförandekostnader.

Kommunerna har idag ingen laglig möjlighet att ta ut en avgift som i någon mån står i relation till störningens påverkan på sin omgivning, eftersom relaterade avgifter endast får stå i proportion till kommunens självkostnad för att hantera ärendet.

Stockholms stad beslutade 2008 att ta ut en avgift för hanteringen av trafikanordningsplaner (TA-planer). Detta görs baserat på kommunallagens så kallade självkostnadsprincip.

Kontoret anser att det bör finnas ett instrument som ger samtliga aktörer ett eget ekonomiskt intresse att minimera trafikstörningarna av ett arbete, exempelvis genom att minska dem i omfattning, förlägga dem vid tillfällen när störningarna blir mindre eller genom att bättre samordna sig med andra aktörer. En aktör bör betala en avgift som står i proportion till den trafik- och stadsmiljöpåverkan som en aktivitet ger upphov till. Därmed skulle varje enskild aktör ta hänsyn till de störningar dennes arbeten orsakar, och därmed göra en samhällsekonomiskt effektiv avvägning mellan sina egna och samhällets totala kostnader, inklusive trafikstörningar, för genomförandet av arbetet.

Kontoret föreslår mot bakgrund av detta att trafiknämnden tillskriver näringsdepartementet och föreslår att regeringen tillsätter en utredning om en lagändring som möjliggör för kommuner att ta

ut påverkansbaserad avgift vid trafikstörande aktiviteter. Kontoret har tagit fram en skrivelse med detta innehåll, se bilaga 1.

Trafikkontorets förslag

Trafiknämnden uppdrar åt ordföranden att underteckna och till Näringsdepartementet översända skrivelse som bifogas detta tjänsteutlåtande, bilaga 1, angående förslag att möjliggöra för kommuner att ta ut påverkansbaserad avgift

Slut

Bilagor

1. Skrivelse till Näringsdepartementet angående förslag om utredning gällande påverkansbaserad avgift för trafikstörande aktiviteter